

החברותא

בס"ד ערש"ק פ' ויגש ז' טבת תשס"ג

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 190

פצצות פקריס

ויגש אליו יהודה וכו' (פ"ד, י"ח) ... מענה רך משיב חמה, כי מדה זו להיות משיב חמה ע"י מענה רך בלתי אפשרי זולת ע"י הכניעה שיכניע עצמו בפני אותו איש הרוצה להשיבו מהחמה... כי הנה המלכים נועדו עברו יחדיו ומן הסתם השבטים הקדושים בפרט יהודה שהיה מלך ובגשתו אל יוסף להיות משיב חמה ע"י מענה רך להשיב להם את בנימין אחיהם והיה צריך לבא להכנעה יתירה ... ואכן בסוף ולא יכול יוסף להתאפק ...

ויגש אליו יהודה (פ"ד, י"ח) יהודי ניגש לפני הקב"ה ומתפלל לפניו בי אדוני הלא יש בי חלק אדנות שלך לכן אבקש שאוכה לדבר לפניך בתורה ותפלה ושיתקבלו ברצון, ומה משיבין לזו כי כמוד כפרעה? מלשון התגלות, כפי מדת העבדות שלך באמיתת הלב באותה מדה מתגלה הקב"ה אליך. (מתוך הס"ק מלכו"בין)

ויגש אליו יהודה (פ"ד, י"ח) ע"ד אמו"ל אל תעשה תפלתך קבע אלא רחמים ותחנונים לפני המקום שהתפלה תהא לרחמים ותחנונים על שכינתו יתברך כי עמו אנכי בצרה ועי"ז גם המתפלל עצמו נושע.. וזהו ויגש אליו יהודה הגשה לתפלה אליו אל הקב"ה ויאמר בי אדני התפלה למען שמו יתברך ולכן הועיל כאן בתפלתו.

בי אדני (פ"ד, י"ח) פירוש שהיה מתפאר עצמו שהשם אדני מתנהג על פיו שכן דרך הצדיק שהוא בהכנעה גדולה.

ולא יכול יוסף להתאפק (פ"ה, א) יוסף רצה בעיקר לעורר בהם רגשי הכנעה ושפלות למען תהא זו תשובה על חטאתם, לפיכך דיבר אתם קשות, ומשהתחיל יהודה לגלות הכנעה באמרו "עבדך" ובקבלו עליו עול ממשלתו של יוסף - ולא יכול יוסף להתאפק והתוודע אל אחיו כיון שכבר השיג את מטרתו. (שם משמואל)

ועתה אל תעצבו (פ"ה, ה) אין ועתה אלא תשובה (כ"ד כ"א) יוסף רמז לאחיו כי עליהם לעשות תשובה, אבל בתנאי שהתשובה לא תהיה מתוך עצבות רק מתוך שמחה.

שמני אלוקים לאדון לכל מצרים (פ"ה, ט) מה בשורה זו בשביל יעקב? אלא שמני פירושו שם-אני, כלומר אני שם את שם השי"ת לאדון על מצרים על ידי מתפרסם שם אלקים שהוא אדון העולם, וזו אמנם בשורה בשביל יעקב.

ולאביו שלח כזאת עשרה חמורים (פ"ה, כ"ג) רמז לעשרת השבטים, כאשר החמור אינו יודע מה מעמיסים עליו כן היה הענין הזה, שלח לו שהכל היה מן השמים.

ויחי יעקב בארץ מצרים (פ"ה, כ"ח) מצרים לשון מצר ים דהיינו ע"י שהיה מצער עצמו על גלות השכינה הנקראת ים עי"ז היה לו חיות שהיה מתדבק בהבורא ב"ה.

ויברכם כיום ההוא לאמר (פ"ה, ח) יעקב ברכם כי בכל יום יראו לפניהם רק את היום ההוא שעומדים בו, ולא ידאגו דאגת מחר.

האספו ואגידה לכם וכו' (פ"ט, א) איתא במדרש שביקש יעקב אבינו לגלות את הקץ ונסתם ממנו, ואפשר שם"מ רמז נתן להם, הקבצו להחזיק עצמם באחדות שכל אחד מישראל יאהב את רעהו וזה יביא את הקץ.

הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם (פ"ט, ב') ... פי' כשתקבצו בקיבוץ ביחד דהיינו כשיש קיבוץ וכנסיה אצל הצדיק אזי ושמעו אל ישראל אביכם, פירוש אל תקרא א"ל בסגול אלא א"ל בצרי-שתבינו א"ל ישראל אביכם, שתעשו עיקר הנסיעה כדי לידע מהשי"ת והאיך לירא מפניו...

(מאור ושמש)

שיחת קודש ממו"ר הרא"ש שליט"א

190
2

שיחת הרא"ש א"ר תשכ"ט, נכתב ע"י הר"פ כפ' פנקא

משיח בן יוסף ומשיח בן דוד

שהיה הולך היה מפרסם את שם ה' בכל ההודמנויות ובכל האמצעים שעמדו לרשותו היה מפרסם בהם את ה'. כולנו מכירים את הספורים המובאים במדרש שהיה אברהם אבינו מכניס אורחים גדול וכשהאורחים סיימו סעודתם היו מבקשים להודות לאברהם ואברהם הפנה איתם להודות למי שברא העולם ומנהיגם. כן ידוע גדלותו של דוד המלך ע"ה אשר כל האירועים שעברו עליו הן לפני שנהייה מלך הן בתוך תקופת מלכותו והן בתקופות שהיה רדוף מכל אלו שבקשו רעתו, תמיד ידע לפרסם את שם ה' ועל ידי זה נתחבר ספר התהלים הנפלא שאין לו אח ודוגמא בעולם. הכל תמצאו שם, וזה נתחבר מהתפוחות שדוד המלך ע"ה עבר בכל ימי חייו ואשר בכל מצב ומצב גילה את האלקות ופירסמו ברבים. כן ישנם צדיקים אמיתיים בכל דור ודור אשר מפרסמים את הקב"ה יותר ממה שהקב"ה מפרסם את עצמו. נמצא שפרסום שם ה' בעולמות הוא ע"י הצדיקים האמיתיים שבכל דור (אמר הכותב: עיין באוה"ח תחלת פרשת וירא אליו ה'). בקטע ולא אמר וירא ה' אליו).

אומרים בשם תלמידי הבעל שם טוב הסבר על דברי המדרש שעל הפסוק: קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם (ויקרא י"ט, ב') וזה לשון המדרש (ויקרא כ"ד ט'): קדושים תהיו, יכול כמוני? ת"ל כי קדוש אני, קדושתו למעלה מקדושתכם. בשם תלמידי הבעש"ט מסבירים קדושתו למעלה - מקדושתכם. כלומר כל מה שקדושת

התגלות האלקות באה ע"י עם ישראל. משל למה הדבר דומה, ליהלום בעל ערך כספי גדול שהיה מושלך שנים רבות במדבר כאבן שאין לה הופכין. לא מחמת שהיהלום לא היה זמין אלא מחמת שאנשי המקום לא ידעו להעריך את חשיבותו של היהלום.

לימים הזדמן במדבר מומחה אשר ידע להעריך את המתנות היקרות ואת היהלומים והוא פרסם בחוצות כל בדבר התמצאות היהלום הנפלא במדבר. הפרסום מהיהלום פרשו כנפיים, רבים היו פוקדים את העירה הנדחת במדבר כדי להתרשם מקרוב מהיהלום הנפלא הנמצא ברשותם.

הנמשל: אור אין סוף ב"ה מאיר מסוף העולם ועד סופו. מחמת חטא אדה"ר וגירושו מגן העדן נלקחה מהאדם התבונה. ולכך למרות שאנו נמצאים בעולמו של הקב"ה בכל זאת לא כל אחד זוכה להנות מזיו השכינה כלומר מאור אין סוף. מפני שהסילוק מהגן עדן יוצרת תחושה שאנו נמצאים תחת השפעת הטבע הגשמי ומאחר ונמצאים במצב של הסתר פנים גם הצד הרוחני מכוסה מאתנו. אמנם מי שבכל זאת אינו מוותר ועושה כל מה שניתן לעשות כדי שיוכה להתגלות האלקות סוף סוף הקב"ה מתגלה אליו וזוכה להכיר בהתגלות האלקות בטבע. כפי מיטב השתדלותו כך גודל ההתגלות. אלו נקראים צדיקי הדור.

צדיקים אלו לא משאירים את רושם ההתגלות בינם לבין עצמם אלא מפרסמים את הקב"ה בכל עת ובכל מקום. כפי שמסופר על אברהם אבינו שבכל מקום

שיחת קודש ממו"ר הרא"ש שליט"א

המשך

מנחם קדוש

190

ג

שחסרה שלמות האלקות בבריאה, לכן אמר הנביא "למעני למעני אעשה" בלתי לה' לבדו. הנענוץ הקל ביותר של אור הקדושה ישים בצל את כל הגדלות של הצדיקים שבכל דור. הצדיקים שיחזיקו מעמד בצדקותם המה הצדיקים האמיתיים המבטלים ישותם ונכנעים בהכנעה מלאה אל השי"ת. בכח צדקותם הם נמצאים בשפלות עצמית, וככל שהם בשפלות עצמית הם יותר מגלים את האלקות בבחינת "מבשרי אחזה אלוך" שהיא התגלות בורא מתוך השפלות העצמית, צדקות זו אינה גדלות אלא שפלות והכנעה מוחלטת.

מתוך הדברים האמורים נוכל להבין מקצת מן המקצת ההבדל בין משיח בן דוד למשיח בן יוסף. משיח בן יוסף מלווה אותנו בכל הגלויות בכח המסירות נפש של הצדיקים, בכל דור שהלכו הצדיקים במסירות נפש ממש על מנת לקיים את התורה והמצוות. ואפילו בתקופות הקשות כמו בתקופת מסע הצלב או בתקופות קשות אחרות כאשר ההסתר פנים היתה גדולה ודרך רשעים צלחה הנסיונות היו קשים מאד, ובכל זאת נמצאו אותם הצדיקים שחזקו את העם לא להכנע ולהמשיך לקיים את המצוות. בודאי צדיקים אלו פרסמו את ה' יותר ממה שהשי"ת פירסם את עצמו.

לעומת זאת הכח של משיח בן דוד הוא בהעמקת המחשבה ובהכרה שהאדם אינו עושה כלום ככל שמעמיק יותר בראית הסכנה והפחדים שבכל רגע ורגע מגיע הצדיק לידי אפסיות מוחלטת והכרה שהשי"ת אין עוד מלבדו. בחינת משיח בן

השי"ת מתפרסם למעלה למעלה בא בכח קדושתכם בזה שאתם מקדשים אותי. והוא כמו שאמרנו לעיל שההתגלות של הקב"ה בעולמות באים בכח הצדיקים האמיתיים שבכל דור ודור.

כל מה שנתבאר לעיל מכוון לתקופות הגלויות אשר ההסתר פנים מאד גדול, והחשך יכסה ארץ. כך שאין כל סכוי לגלות את האלקות בבריאה אם לא דרך עבודה עצמית באמונה פשוטה, בתפלה ובעקשנות. והוא כח הצדיק שבאמצעותה מפרסם את האלקות בבריאה. אבל בימות המשיח כאשר הקב"ה יסיר את המסוה של ההסתר פנים ויבקע אורו של משיח צדקנו אז יכירו וידעו כל באי עולם כי לך תכרע כל ברך מחמת ההתגלות האלקות הישירה. ואז כל ההשגים של הצדיקים שבכל דור לאין יחשבו כי אז יתגלה שגם מה שהצדיק פירסם את ה' במשך כל הדורות אינם אלא מכח השי"ת, ורק מחמת ההסתר פנים הגדולה היה נראה כאילו שיש לאדם כוחות משלו להתגבר על איזה נסיונות ולפרסם שם ה' בעולמות.

על תקופת ימות המשיח אמר הנביא ישעיה (מ"ח, י"א) "למעני למעני אעשה". כלומר הישועה הגדולה שתהיה בימות המשיח לא תהיה בכח הצדקות של הצדיקים אלא "למעני למעני" אני לבד בלי כל עזרה והצטרפות של גורמים נוספים אפילו של הגורמים הנקראים צדיקים. כי בתקון העולם צריך להיות פרסום שם ה' בלתי לה' לבדו, ואם פרסום שם ה' תהיה באמצעות הצדיקים שבכל דור נמצא שפרסום שם ה'. נלווה בצדקותם של הצדיקים הרי

שיחת קודש ממו"ר הרא"ש שליט"א

190
ד

המשך מסמ' קודש

אוטומטי יכירו כולם שה' הוא האלקים וממילא לא יהיה צורך בפרסומם של הצדיקים כי "למעני למעני אעשה". אבל "אחישנה" הכוונה שהקב"ה יורו את הגאולה השלמה טרם יבא הזמן הקצוב, והוא מותנה בכח הבטול וההכנעה אליו יתברך שמו כלומר בזה שיתבונן האדם ויגלה שלית ליה מגרמי כלום והכל מציאות הבורא אז ובקע כשחר אורך, באותו משקל של שפלות עצמי כך יזכה לקיום הפסוק מבשרי אחזה אלוך.

עוד מותנה הגלוי לכח האחדות, אהבה שאינה תלויה בדבר, כי בכח האחדות והבטול יתרבה כבוד שמים, ועיי"כ יכירו וידעו כל יושבי תבל כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו.

דוד קיים במשך כל התקופות כי כאשר הצדיק מבטל את עצמו בביטול מוחלט מתגלה אליו האלקות במלא זהרו בבחינת "משיח הפרט". אמנם עדיין לא זכינו שמשיח הפרט ישפיע על כלל כל הבריאה בבחינת "משיח הכללי". לא פשוט להגיע לבטול כזה שישפיע על הכלל להכיר את אפסיותם עד כדי כך שכל באי עולם יכירו וידעו כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו.

אנו מאמינים באמונה שלמה בביאת המשיח ואע"פ שיתמהמה עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבא. אנו יודעים שיש שתי אפשרויות בהתגלות המשיח "בעתו" ו"אחישנה". בעתו הכוונה בבא העת שהקב"ה יביא את המשיח, ואז הקב"ה פשוט ירים את המסך! כלומר יגלה סדקים מהאלקות, ובאופן

שהשמחה במעונם

הר"ר יהודה פרוש ומשפ' להולדת הנכדה

הר"ר מרדכי ארי' מורגנשטרן ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות

הר"ר משולם מורגנשטרן ומשפ' להכנס הנכד לעול המצוות

משפ' כהן להכנס הבן לעול המצוות

הר"ר יוסף אורלנצ'יק ומשפ' לנישואי הבן

הבה"ח שלמה אורלנצ'יק לנישואי

משפ' קיי לנישואי הבן

הבה"ח אברהם קיי לנישואי

הר"ר ארי' גפני ומשפ' לנישואי הבת

ד"ל ע"י

משרכת וחברותא
חד שני 3

02 - 5829688 ☎

02 - 5325477 פקס

ת.ד. 5080

ירושלים 91050